

PAS 1 COM IDENTIFICAR EL CONSUM DE RISC O PERJUDICIAL D'ALCOHOL?

Pregunteu al pacient:

Alguna vegada consumeix begudes alcohòliques?

1. AUDIT C

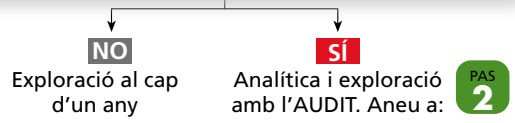
- Amb quina freqüència pren alguna beguda alcohòlica?
  - 0 Mai
  - 1 1 cop o menys al mes
  - 2 2 a 4 cops al mes
  - 3 2 a 3 cops a la setmana
  - 4 4 o més cops a la setmana
- Quantes consumicions de begudes amb contingut alcohòlic sol fer en un dia de beure normalment?
  - 0 1 o 2
  - 1 3 o 4
  - 2 5 o 6
  - 3 7 a 9
  - 4 10 o més
- Amb quina freqüència pren 6 o més consumicions alcohòliques en un sol dia?
  - 0 Mai
  - 1 Menys d'1 cop al mes
  - 2 Mensualment
  - 3 Setmanalment
  - 4 A diari o quasi a diari

Valors de tall de risc: Homes ≥ 5 Dones ≥ 5

2. Mesura de la freqüència i quantitat d'alcohol

	UBE al dia	UBE a la setmana	UBE per ocasió
Homes	màx. 4	màx. 28	màx. 6
Dones	màx. 2	màx. 17	màx. 5

El pacient presenta un consum de risc o perjudicial?

PAS 2 COM IDENTIFICAR LA DEPENDÈNCIA DE L'ALCOHOL?

Exploreu si tres o més de les característiques següents apareixen simultàniament o han estat presents en els darrers 12 mesos (CIM-10):

- Desig intens o compulsió de consumir alcohol
- Disminució de la capacitat de control:
  - Dificultat per controlar l'inici del consum
  - Dificultat per posar fi a la ingesta i controlar-ne la quantitat
- Simptomatologia d'abstinència
- Tolerància o neuroadaptació
- Abandonament progressiu d'activitats
- Persistència en el consum malgrat les conseqüències perjudicials

El pacient compleix els criteris?

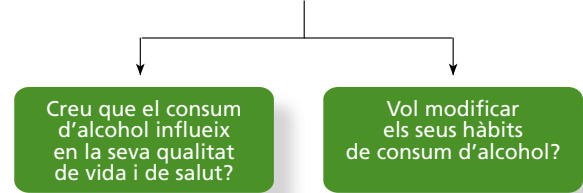

aneu a: **PAS 3**

PAS 3 VALORAR LA CONSCIÈNCIA DEL PROBLEMA

1. Feedback del resultat del cribratge. Cal informar dels riscos de fer un consum de risc d'alcohol
2. Avaluació de la consciència

Pregunteu al pacient:

Si les dues respostes són positives → En té consciència

Si una resposta és negativa → No té consciència del problema

	SÍ CONSCIÈNCIA DEL PROBLEMA	NO CONSCIÈNCIA DEL PROBLEMA
CONSUM DE RISC O PERJUDICIAL D'ALCOHOL	Consell breu	Intervenció motivacional
DEPENDÈNCIA DE L'ALCOHOL	Tractament de la dependència	Abordatge de la dependència sense motivació del pacient

[beveu programa [beveu menys] Guia de butxaca Alcohol i atenció primària de salut Identificació precoç i intervenció breu menys]

Generalitat de Catalunya Agència de Salut Pública de Catalunya

CAMFIC Societat catalana de medicina familiar i comunitària

AIFICC ASSOCIACIÓ D'INFERMERIA FAMILIAR I COMUNITÀRIA DE CATALUNYA

MINISTERIO DE SANIDAD, SERVICIOS SOCIALES E IGUALDAD

CONSCIÈNCIA DEL PROBLEMA

Intervenció breu

1. Realimentar sobre salut i riscos

- Comentari personalitzat i exemplificat
- Comentari de l'analítica i l'exploració física

2. Donar consell demanant permís

Consell general

- Beure menys sempre té avantatges
- Beure en excés sempre és perjudicial a la llarga
- Fer un consum de risc no és sinònim d'alcoholisme

Consell personalitzat

- Informar i tractar conceptes erronis
- Conseqüències nocives concretes per al pacient
- Riscos associats si en persisteix el consum
- Ressaltar els avantatges de reduir-lo

3. Negociar objectius i estratègies (1)

- Considerar l'opinió del pacient
- Estimular afirmacions d'automotivació per al canvi
- Establir objectius concrets de reducció

4. Fer seguiment del progrés

- Concretar la propera visita i fer-ne seguiment

(1) COM ES POT REDUIR EL CONSUM D'ALCOHOL?

- Prendre la primera copa després d'haver començat a menjar
- Prendre begudes no alcohòliques
- Beure a glops petits
- Planificar activitats en els moments en què sol beure
- Fer exercici físic
- Considerar nous interessos: cinema, esport, pescar
- Evitar anar als bars
- Limitar les trobades amb gent que beu molt
- Davant de pressions socials que forcen a beure dir amb fermesa: "No, gràcies, avui ja he begut prou"

NO OBLIDAR

Comunicar Empatia
Promoure l'autoeficàcia
Emfatitzar les responsabilitats

ACTITUD

Col·laboració
Evocació
Compassió
Acceptació

NO CONSCIÈNCIA DEL PROBLEMA

Intervenció motivacional

Promoure la presa de consciència (2)

- Intentar generar interès
- Oferir informació sobre la toxicitat de l'alcohol
- Crear discrepàncies entre la conducta actual i els objectius de futur
- Proposar analítica i exploració física
- No exagerar ni culpabilitzar
- Procurar una relació empàtica

Si es mostra resistent:

- Reconèixer i acceptar la resistència
- No insistir ni pressionar
- No moralitzar
- Mantenir-se neutral
- Emprar tècniques d'escolta reflexiva
- Tenir una actitud no crítica
- Continuar amb una conversa constructiva i col·laborativa
- Conduir la conversa cap a un altre tema
- Centrar el mateix tema des d'un altre punt de vista
- No tenir pressa
- Deixar el tema per visites ulteriors

(2) BENEFICIS PER AL PACIENT SI DEIXA DE BEURE

- Dormirà millor, tindrà més energia
- No tindrà mal de cap
- Tindrà més memòria
- Tindrà un millor estat d'ànim
- Se li reduirà el risc de tenir hipertensió arterial, càncer, problemes hepàtics, i de patir lesions

Tractament de la dependència

Compleix els criteris de derivació al CAS?

- L'EAP no pot assumir-ne el tractament
- S'han fet intents de tractament insatisfactoris

NO

Abordatge des de l'EAP

SÍ

Derivació al CAS, seguiment i control

Compleix els criteris per pautar la desintoxicació?

(una o més respostes positives)

- Antecedents: delirium tràmens o crisis comicials
- Simptomatologia d'abstinència matutina
- Consum habitual d'alcohol en dejú
- Sensació de no poder deixar l'alcohol sense fàrmacs
- Simptomatologia d'abstinència en el moment de l'exploració
- Estat orgànic greument compromès

NO

Abstinència i pautes de deshabitució

SÍ

Compleix criteris per a desintoxicació domiciliària (cal complir-los tots)

Maneig clínic

- Abstinència absoluta
- Seguiment cada 3 mesos
- Avaluació de patologia orgànica i TRA
- Tractament farmacològic
- Suport familiar
- Abordatge psicossocial integral

- Quantitat ingerida < 25 UBE/dia
- Absència de complicacions greus
- Compromís de no beure, no sortir del domicili ni tenir conductes de risc en el curs de la desintoxicació
- Presència d'un familiar que supervisi el procés
- Supressió d'alcohol en el domicili familiar
- Contacte telefònic o visita cada 2-3 dies

Seguiment

Desintoxicació ambulatoria seguint una pauta farmacològica

Abordatge de la dependència sense motivació per al canvi

El pacient presenta patologia orgànica o mental greu?

NO

Aneu a intervenció motivacional

SÍ

- Avaluar la patologia
- Proposar missatges de reducció del dany:
  - Evitar prendre alcohol en situacions d'alt risc: quan s'ha de conduir o fer funcionar maquinària perillosa
  - Intentar reduir el consum en la mesura que sigui possible
  - Seguir les indicacions del professional sanitari i acudir a totes les visites de seguiment
  - Davant una intoxicació o situació de malestar, acudir al professional sanitari d'un servei d'urgències
  - Seguir pautes de vitaminoteràpia
- Donar al pacient alternatives de tractament
- Fer un intent de tractament: desintoxicació domiciliària
- Intensificar el seguiment ambulatori
- Tractar la patologia originària i mental concomitant
- No oblidar l'abordatge motivacional